

Παραθυρόφυλλον συγκείμενον ἐκ ξυλίνου πλαισίου παραλληλογράμμου καὶ μικρῶν τεμαχίων σανίδος ὀριζοντίως πρὸς τὸ πλάσιον καὶ παραλλήλως μεταξύ των τεθειμένων καὶ κεκλιμένων ὑπὸ τινὰ γωνίαν, τῶν ὁποίων τὰ ἄκρα ἐφαρμόζονται στερεῶς εἰς ἐντομάς τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τῶν δύο ἐκατέρωθεν πλευρῶν τοῦ πλαισίου· ἐνίοτε τὰ λεπτὰ μικρὰ τεμάχια δύνανται νὰ κινῶνται ἐλευθέρως μετὰ τὴν βοήθειαν ξυλίνου κατακορύφου κανόνος, περὶ τὸν ὅποιον εἶναι συνηρμοσμένα κοιν.: Ἐνοίγω - κλείνω τίς γρίλιες. Κοιτάζει κρυφὰ ἀπὸ γρίλιες κοιν. Κλείσει τίς γρίλιες, γιατί φουσαίει ἀέρας Κέρκ. Τὸ βουρὶνι μᾶς ἔσπασε τὴ γρίλια καὶ τσῆ βάλουμε διπλῆ λαπάτσα νὰ ποροπιαστῆ (λαπάτσα = τεμάχιον ξύλου πρὸς ἐνίσχυσιν) Ἰθάκ. || Ἄσμ.

Τὰ μάθια σου ἴναι γαλανὰ τσαὶ τὰ μαλλιά σου γρίλιες ἂν εἶχα τσαὶ λιάτσι νοῦ, ἐσὺ μοῦ τότε πῆρες
Θῆρ. (Οἶα) || Ποίημ.
Ξέρει τὴν ὥρα πὸν περνᾶ, τὴν ὥρα πὸν διαβαίνει
καὶ τρέχει ἔς τὸ παράθυρο καὶ μόνη τὸν προσμένει,
μὰ σὰν τὸν βλέπει μακριά, ἔς τὴ γρίλια τῆς τρανεύεται
κ' ἔτσι κ' ἐκεῖνος θλίβεται κ' ἐκεῖνη τυραννεύεται
I. Πολέμ., Χειμώνανθ.², 150, Συνών. παντζούρι. β) Λεπτὸν κιγκλίδωμα, κάγκελο Λεξ. Πρω. Δημητρ.: Τὸ ταμεῖον χωρίζεται ἀπὸ τὰ ἄλλα γραφεῖα μετὰ γρίλιες Λεξ. Δημητρ.
γ) Ἐσχάρα Λεξ. Δημητρ.

γρίλωμα τό, Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ρ. γριλῶνω.

Ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γριλῶνω.

γριλώνω Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γρίλια.

1) Τοποθετῶ γρίλια. 2) Κατασκευάζω παράθυρον μετὰ γρίλιες.

γριοαῖγα ἡ, ἀμάρτ. γρόγα Κρήτ. (Ρέθυμν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. γριά, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ ὁ τύπ. γραί, καὶ αἶγα. Τὸ ο εἰς τὸν τύπ. γρόγα ἀναλογικῶς πρὸς σύνθετα οἶον γεροντόγα, στειρόγα, φουρειαρόγα, ψιμόγα, ὡς καὶ τὸ παρὰ Φωσκ., Φουρτου., στ. 266 (ἐκδ. Σ. Ξανθοῦδ., σ. 173) γρογάιδαρος «μὰ ἂν παίζης μετὰ γρογάιδαρους δέχου καὶ τσί τσινιές τως».

Ἡ ἡλικιωμένη αἰξ.

γριόβοιδο τό, ἀμάρτ. γρόβουιδο Κρήτ. (Ρέθυμν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. γριά, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ ὁ τύπ. γραί, καὶ βόιδι. Διὰ τὸ ο τοῦ γρόβουιδο βλ. λ. γριοαῖγα. Τὸ μεγάλῃς ἡλικίας βόιδι.

γριόλα ἡ, Πάρ. γραῖλα Θῆρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γριά καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -όλα. Πβ. τὸ Ἑλληνιστ. γραιολέα, διὰ τὸ ὅπ. βλ. Ἡσύχ. «γραιολέας· πονηράς, ἢ ὀλεθρίας γραίας».

Ἡ δὺστροπος καὶ κακῆ γραῖα ἐνθ' ἂν. : Αὐτὴ σοῦ εἶναι μιὰ γριόλα, ὅπου δὲν ἔχει ταῖρι Πάρ. || Ἄσμ.

Μιὰ γριόλα μ' ἔνα δόδι καὶ μετὰ γλῶσσα σὰ βαπούτσι αὐτόθι.

γριοπροβάτα ἡ, ἀμάρτ. γροπροβάτα Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὐσ. γριά, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ ὁ τύπ. γραί, καὶ προβάτα. Διὰ τὴν σύνθεσιν εἰς τὸν τύπ. γροπροβάτα βλ. λ. γριοαῖγα.

Ἡ μεγάλῃς ἡλικίας προβάτα: Παροιμ.

Ξεπλανᾶται ἡ γροπροβάτα | καὶ χορεύει μετὰ ἀρνάκια (ἐπὶ ἡλικιωμένων ἀσχολουμένων μετὰ πράξεις μὴ ἀρμοζούσας εἰς τὴν ἡλικίαν των). Ἡ παροιμ. εἰς παραλλαγ. πολλαχ.

γριός ὁ, Κεφαλλ. (Λειξούρ.) Μακεδ. (Χαλάστρ.) — Μ. Κρίσπη, Χόρτα, 97 γραιός Πόντ. (Ἄμισ. Κερασ. Οἶν. Ὀφ. Σούρμ.) γρός Μακεδ. (Βόιον Δαμασκ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γριά. Πβ. Γ. Χατζιδ., ΜΝΕ 1, 119 καὶ 2, 112 Μ. Φιλήντ., Γλωσσολογ. 3, 17.

Γέρων ἐνθ' ἂν.: Ἐγὼ γραιός ἀνθρώπος ποῦ νὰ δουλεύω; Πόντ. (Οἶν.) Ἔσανε δύο νομάτ' ἀθρῶπ', ὁ ἕνας γραιός, ἡ γρι-ἄλλη γριᾶ γυναικα ἔτ' (ἐκ παραμυθ.) Πόντ. (Σούρμ.) || Ἄσμ.

Θὰ κάφου νιούς, θὰ κάφου γρούς, θὰ κάφου παλληκάρια, θὰ κάφου τὸν προντόπαππα μαζί μετὰ τοῦ Βαγέλιον Μακεδ. (Βόιον Δαμασκ.)

Ἄνδρ' ἐκεῖ πὸς παντρεῦτι
κ' παίρν' νιὸ κ' παίρν' γριὸ
κ' παίρν' ἕναν παλληκάρων
Μακεδ. (Χαλάστρ.)

γριόττος ὁ, ἀμάρτ. γριότ-τός Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γριά καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -όττος, ἡ ὅπ. ἐκ τῆς Ἰταλ. -otto
Εἰρωνικῶς ἡ γραῖα : Ἐν ἔδει νόμον ὁ γριότ-τός.

γριούδα ἡ Μακεδ. — Ν. Πολίτ., Παροιμ. 4, 133 γριούδα Μ. Ἀσία (Κυδων.) Λέσβ. (Πάμφιλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γριά καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -οῦδα.

Ἡ μικρόσωμος γραῖα ἐνθ' ἂν. : Γριγιούδα κατὸ χρόνῳ Λέσβ. (Πάμφιλ.) || Παροιμ. Ἔμαθε ἡ γριούδα ἔς τὰ σκέλια τῶν ὀλημέρα τὰ γύρευε (τὰ σκέλια = τὰ συκέλια, τὰ σῦκα· ἐπὶ τῶν ἀδιακρίτων, τῶν ἀπαιτούντων τι, ὑπερσυνήθισαν νὰ λαμβάνουν) Ν. Πολίτ., ἐνθ' ἂν. Ἡ παροιμ. εἰς παραλλαγ. πολλαχ.

γριουδάκι τό, ἀμάρτ. γριουδάτσι Μύκ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γριούδα καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -άκι.
Γριούδα, τὸ ὅπ. βλ.

γριουδέλι τό, ἀμάρτ. γριουδέλ' Μ. Ἀσία (Κυδων.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γριούδα καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -έλι.
Γριούδα, τὸ ὅπ. βλ. Συνών. γριούδα, γριουδάκι, γριούλα 1.

γριούλα ἡ, κοιν. γριούλ-λα Κάλυμν. Νίσυρ. γριούλ-λα Νίσυρ. γριγιούλα Ἡπ. (Πράμυκτ.) Λέσβ. Μ. Ἀσία (Κυδων.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἄρτοτ. Λεβιάδ. Παρνασσ. Φθιώτ. Φωκ.) ρκούλ-λα Κύπρ. ργουλ-λα Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γριά καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -οῦλα.

1) Ἡ μικρόσωμος γραῖα καὶ θωπευτικῶς ἡ καλή, ἡ ἡσυχος γραῖα κοιν.: Βόηθα τὴ γριούλα νὰ περάσῃ ἔς τὸ πεζοδρομῶ κοιν. Πᾶρ' κ' τὴ γριγιούλα πάν', γιέ μ' Στερελλ. (Παρνασσ.) Ἡ γριγιούλα πέθανε ἡ καφαρῆ Ἡπ. (Πράμυκτ.) Τί θέλεις, θκενούλ-λα ρκούλ-λα, καὶ καταρωτῆς; Κύπρ. Ἐτῶν ἐράσαν δὴγ γριούλ-λαν τ'ξαι ἤφνε Κάλυμν. Πρέπει νὰ πᾶν νὰ χαιρετήσωμεν δὴγ γριούλ-λα Νίσυρ. Ἡ γριγιούλα γίν' κ' κούρβ' λον Στερελλ. (Φθιώτ. Φωκ.) Εἶναι μιὰ γριούλα κοτσονάτη Πελοπν. (Ξεχώρ.) || Παροιμ.

Ἄσας τ'ν ἔπαθ' ἡ γριούλα, | ἔκλειε τσί τὴν πορτούλα (ἐπὶ τῶν παρακαίρως μετὰ τὸ πάθημά των προφυλαττομένων) Λέσβ. || Ἄσμ.

